

เรื่อง ตำนานพระซุ้มกอ

รายละเอียด

มีกั่วแล้วไม่จน คือถ้อยคำประจำองค์พระชัมภก ซึ่งหมายถึง พระชัมภกสุดยอดทางโชคลาภ เมตตามหานิยม ใครมีไว้แล้วจะร่ำรวย เป็นมหาเศรษฐี เจริญรุ่งเรือง ในชีวิต ทำให้ผู้คนทั้งประเทศปรารถนาที่จะเป็นเจ้าของพระชัมภก การเข้าจึงอยู่ที่หลักล้านขึ้นไป พระชัมภกจึงกลายเป็น หนึ่งในเบญจภาคี หรือหนึ่งในจักรพรรดิแห่งวงการพระเครื่อง

เบญจภาคี คือ การนำเอาพระเครื่องที่เป็นพระเครื่องชั้นยอดมารวมกัน ๕ องค์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่ง ในวงการพระเครื่องยุคแรก ที่วงการพระรู้จักท่านในนามปากกา " ตริยัมปวาย " เป็นผู้บัญญัติจัดตั้งขึ้น จนเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป พระเบญจภาคี ๕ องค์ ประกอบด้วย

พระสมเด็จจัตระฆังพิมพ์ใหญ่

.พระสมเด็จจัตระฆัง พิมพ์พระประธาน หรือที่นิยมเรียกว่า พระพิมพ์ใหญ่ เป็นพระพิมพ์ที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดในบรรดาพระสมเด็จจัตระฆังทั้ง ๔ พิมพ์ ด้วยความงดงามสง่าผ่าเผย ขององค์พระ และความสมบูรณ์ ส่วนขององค์ประกอบโดยรวมขององค์ประกอบศิลป์ทั้งหมด ประกอบกับจำนวนพระที่มีปริมาณเหมาะสม จึงส่งผลให้พระสมเด็จจัตระฆังพิมพ์พระประธานนี้ นับเป็นสุดยอดของพระในตระกูลสมเด็จทั้งหมด

พระสมเด็จจัตระฆังพิมพ์ฆัตาราม

พระสมเด็จจัตระฆังเป็นพระที่สร้างจากเนื้อผงพิเศษ ๕ ชนิด คือ ปถมัง , อิระเจ , มหาราช , พุทธคุณ และตรี

นินสิงเห ตามลำดับ การเกิดผงวิเศษทั้ง ๕ นี้ นับเป็นขบวนการหล่อหลอมพระเวทย์วิทยาคมอันศักดิ์สิทธิ์ทั้ง ๕ มาเป็นหนึ่งเดียว วิธีการสร้างผงวิเศษนั้นเริ่มมาจากการบริการมพระคาถา เขียนสูตร ชักยันต์ด้วยขอลค์ลงในกระดาษชนวน เขียนแล้วลบ ลบแล้วเขียนใหม่ทำเช่นนั้นนับเป็นร้อยๆครั้ง จนเกิดเศษขอลค์จากการลบ ซึ่งถือว่าเป็นผงศักดิ์สิทธิ์ที่เกิดจากการตั้งจิตบริการมพระเวทย์ในขณะที่เขียนให้ครบถ้วนตามจำนวนที่พระเวทย์ในแต่ละบทกำหนดไว้ ชั้นผงที่ได้ออกมาเป็นผงที่ได้ออกมาเป็นผงที่มีชื่อ “ ปถมัง ”เมื่อได้ผง “ ปถมัง ” แล้ว นำผงนี้มาปั้นเป็นดินสอ ดากแห้ง แล้วนำแห้งดินสอขอลค์ที่เกิดจากผงปถมัง มาเขียนสูตรพระเวทย์อีกบทหนึ่งเขียนแล้วลบ ทำซ้ำกันตามจำนวนครั้งที่พระเวทย์บทใหม่กำหนด จนเกิดผงขอลค์ครั้งใหม่ ที่เรียกว่า “ ผงอิระเจ ” แล้วก็ผงอิระเจมาปั้นเป็นแท่งขอลค์ เขียนสูตรพระเวทย์อีก เขียนแล้วลบ ลบแล้วเขียนเช่นนี้จนได้ ผงมหาราช แล้วก็ผงมหาราช กระทำเช่นเดียวกับขั้นตอนการทำตอนการผงอื่นๆ หากแตกต่างกันที่สูตรในการเขียน อักขระเลขยันต์ และจำนวนครั้งที่ถือเป็นเฉพาะแต่ละสูตรจนได้ ผงพุทธคุณ และสุดท้ายคือ ผงตรีนิสิงเห อันเกิดจากหลอมรวมสูตรทั้ง ๕ มาเป็นหนึ่งเดียวจากนั้นสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังษี) จึงนำผงวิเศษนี้มาผสมรวมกันกับเปลือกหอยที่บดหอยที่บดละเอียดอันเป็นส่วนผสมหลัก นอกจากนี้ก็จะมีข้าวสุก ดินสอพอง กัลวย โดยมีน้ำดั่งอิ้วเป็นตัวประสานส่วนผสมเหล่านี้ จากนั้นจึงนำพระที่ผสมเสร็จแล้วนั้น กดลงในแม่พิมพ์ซึ่งแกะพิมพ์โดยนายเทศ แห่งช่างหล่อ

พระรอด วัดมหาวน จ.ลำพูน

วัดมหาวน จ.ลำพูน พระอารามที่มีชื่อเสียงเลื่องลือไป ทั่วทุกภูมิภาคของเมืองไทย ทั้งนี้มีชื่อเสียงเพราะเรื่องอื่นใดนอกจากเพียงประการเดียวคือ เป็นแหล่งกำเนิดของ "พระรอด" ซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องชุดเบญจภาคี พระรอด วัดมหาวน มีพระพุทธรูปเป็นยุคสมัยทวาราวดี ประทับนั่งปางมารวิชัยและขัดเพชรบนฐานบัว ๒ ชั้น ด้านหลังขององค์พระเป็นปรกโพธิ์เรียงตั้งแต่หัวเข่าขององค์พระขึ้นเป็นช่มครอบองค์พระ จำนวนใบโพธิ์และเอกลักษณ์ของก้านโพธิ์ที่ชัดเจนในแต่ละพิมพ์จะมีจำนวนไม่เท่ากัน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของพระรอดในแต่ละพิมพ์ การขุดหาพระรอดมีกันหลายครั้งหลายหน จนประมาณครั้งมิได้ เท่าที่สืบทราบมีดังนี้ การพบกรุพระรอดในสมัยเจ้าหลวงเหมพินธุไพจิตร เมื่อปี ๒๔๓๕-๒๔๔๕ พระเจดีย์มหาวนชำรุดทรุดโทรมและพังทลายลงมาเป็นส่วนมาก ดังนั้น เจ้าเหมพินธุไพจิตร จึงดำริให้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์องค์พระเจดีย์ขึ้นใหม่ โดยการสร้างสวมครอบองค์เดิมลงไป ส่วนเศษปรกหักพังที่กองทับถมกันอยู่นั้น ได้จัดการให้โกยเอาไปถมหนองน้ำซึ่งอยู่ระหว่างหอสมุดของวัด โอกาสนั้นได้พบพระรอดเป็นจำนวนมากภายในกรุพระเจดีย์มหาวน พระรอดส่วนหนึ่งได้รับการบรรจุ กลับคืนเข้าไปในพระเจดีย์ตามเดิม อีกส่วนหนึ่งมีผู้นำไปสักการบูชา และส่วนสุดท้ายได้ปะปนกับสร้างกรุและ เศษดินทรายจมอยู่ในหนองน้ำพระรอดได้ขุดพบที่วัดมหาวน พุทธศิลป์อยู่ในยุคกลางของสมัยทวารวดี (ลำพูน) อาณาจักรทวารวดี สร้างขึ้นราวต้นศตวรรษที่ ๑๓-๑๔ เป็นอาณาจักรของกลุ่มชนมอญโบราณ ทางภาคเหนือของประเทศไทย นับถือพระพุทธศาสนาหินยาน ใช้ภาษาบาลีจดคำสอนทางศาสนา ได้มีการกำหนดอายุและ ศิลปะพระรอดว่า

สร้างในสมัยกษัตริย์จามเทวี เป็นยุคต้นของสมัยทวารวดี มีศิลปะสมัยทวารวดี ในทางพุทธศิลป์แล้ว พระรอด น่าจะมีอายุอยู่ในช่วงหลังสมัยทวารวดี รูปแบบของพระรอดคือประทับพระบาทสมาธิเพชร (ท่านั่งขัดเพชร) ในสมัยทวารวดีสร้างพระพุทธรูปนั่งขัดหลวมและหงายฝ่าพระบาททางออก และไม่ปรากฏพระพุทธรูปนั่งขัดเพชร ในศิลปะทวารวดี พระพุทธรูปนั่งขัดเพชรเป็นแบบอย่างเฉพาะของพระพุทธรูปอินเดียฝ่ายเหนือ (มหายาน) พระพุทธรูปและพระเครื่องในลำพูนได้ปรากฏศิลปะสมัยต่างๆ รวมอยู่หลายสมัย คือ สมัยทวารวดี ลพบุรี แบบทวารวดี ชัยภูมิ อุทองและสมัยล้านนา

พระนางพญา

จากหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์พบว่า วัดนางพญาสร้างโดยกษัตริย์กรุงศรีอยุธยา คือ พระวิสุทธิกษัตริย์ เป็นพระราชธิดา ท้าวศรี สุริโยทัย และเป็นพระมารดาขององค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ผู้สร้างวัดราชบูรณะ คือพระมหาธรรมราชา จากเหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้นอยู่ในระหว่งศึกสงครามถูกพม่ารุกราน จึงมีการสร้างพระเครื่องมอบให้เป็นขวัญและกำลังใจแก่ทหารที่ออกรบ พระเครื่องรุ่นแรกๆจะมีรูปทรงและองค์พระไม่สวยงาม การทำแม่พิมพ์ก็ทำกันแบบรีบร้อน คือพิมพ์ได้ครั้งละ 3 องค์ แล้วนำไปตัดแยกออกด้วยดอก เนื่องจากในขณะนั้นเป็นช่วงของสงครามถูกพม่ารุกราน จึงทำกันอย่างรีบร้อนทำให้บางองค์ไม่ได้ตัดแบ่งแยกออกจากกันก็มี คือ ยังติดกันเป็นแผงสามองค์

หลังจากองค์สมเด็จพระนเรศวรทรงประกาศอิสรภาพ เป็นกษัตริย์ครองกรุงศรีอยุธยาแล้ว จึงหันมาพัฒนาวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ วัดนางพญา วัดราชบูรณะที่พระราชบิดาและพระราชมารดาทรงสร้างและสร้าง พระเครื่องให้เป็นขวัญและกำลังใจแก่ทหารที่ออกรบอีกครั้ง ที่เหลือก็นำไปบรรจุไว้ในกรุวัดทั้งสามเพราะมีเขตชั้นขัณฑสีมาติดต่อกัน

พระนางพญาที่สร้างขึ้นมี ๖ พิมพ์ด้วยกัน คือพิมพ์เข่าตรง พิมพ์เข่าโค้ง พิมพ์สังฆาฏิ พิมพ์เทวดา พิมพ์อกนูนใหญ่ พิมพ์อกนูนเล็ก

ยุคแรกสร้างโดยพระวิสุทธิกษัตริย์ รูปทรงองค์พระไม่สวยงามนัก ยุคที่สองสร้างโดยองค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช รูปทรงองค์พระสวยงามกว่ารุ่นแรกมาก พระนางพญาทั้งสองยุคนี้อายุการสร้างใกล้เคียงกัน มีพุทธคุณเหมือนกันคือเน้นหนักในเรื่องแคล้วคลาด อยู่ยงคงกระพัน โชคลาภ คำข้ายดี และเมตตามหา นิยมเป็นหลัก พิธีปลุกเสกใช้วิธีอัญเชิญเทพ เทวดา ฤๅษี พระสงฆ์ผู้ทรงศีลและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในเมืองพิษณุโลกอันได้แก่หลวงพ่อพระพุทธรชินราชเป็นต้น ปลุก เสกกันที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

มีประสบการณ์เล่าต่อกันมาว่า ทหารขององค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ไปรบที่ไหนก็ประสบชัยชนะที่นั่น เป็นที่หัวนเกรงแก่พม่าในขณะนั้น และอีกประสบการณ์หนึ่งคือเมื่อครั้งที่ทหารไทยไปรบในสงครามอินโดจีนมีชัยชนะครั้งแล้วครั้งเล่า ต่อมามีนักสะสมพระเครื่องนำพระนางพญามาจัดเข้าชุด เบญจภาคี พุทธศิลป์ศิลปะอยุธยาประเภทเนื้อดินเผา ผสมมวลสารพระธาตุเหล็กไหล เหล็กน้ำพี้ โปรงเหล็กไหล พระธาตุสี่ขาวขุ่น พระธาตุ

สีชมพู ผงถ่าน ไบลาน เกสรดอกไม้ 108 ว่าน 108 น้ำมันต์ทิพย์ ดินมงคลตามที่แตกต่างกัน ทรายเงิน ทรายทอง และ
ศาสตราวุธต่างๆ

ความหมายของมวลสารที่นำมาผสมในพระสมเด็จเจ้านางพญา มีดังนี้ 1. พระธาตุเหล็กไหล มีความสำคัญด้าน
คงกระพัน 2. เหล็กน้ำพี้ มีความสำคัญ ด้านแก้เคล็ดและความแข็งแกร่ง 3. โปรงเหล็กไหล มีความสำคัญด้านคง
กระพัน แคล้วคลาด 4. พระธาตุสีขาวขุ่นและพระธาตุสีชมพู มีความสำคัญด้านสิริมงคลและแก้อาถรรพ์ 5. ผง
ถ่านไบลาน มีความสำคัญด้านอยู่ยงคงกระพัน 6. เกสรดอกไม้ มีความสำคัญด้านเมตตามหานิยม 7. ว่าน 108 มี
ความสำคัญ ทางด้านแคล้วคลาดและคงกระพัน 8. น้ำมันต์ทิพย์ มีความสำคัญทางด้านแก้เคล็ดและแก้อาถรรพ์ 9
. ดินมงคลตามที่แตกต่างกัน มีความสำคัญทางด้านสิริมงคล 10. ทรายเงินทรายทอง มีความสำคัญทางด้านโชคลาภ
และเงินทอง

พระผงสุพรรณ กรวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จ.สุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี นอกจากเป็นดินแดนแห่ง ยุทธหัตถีแล้ว ยังเป็นเสมือนเมืองแห่งพระเครื่อง พระบูชา
หลายสิบชนิด ตั้งแต่สมัยอมรวดี ทวารวดี ศรีวิชัย ปาละ ลพบุรี อุทอง อยุธยา และรัตนโกสินทร์ ในจำนวนพระ
ที่ขุดพบนั้น พระผงสุพรรณ กรวัด พระศรีรัตนมหาธาตุ ถือว่าเป็นสุดยอดของพระทั้งหมด โดยจัดให้อยู่ในชุดพระ
เบญจภาคี วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ หรือที่ชาวสุพรรณเรียกสั้นๆ ว่า วัดพระธาตุ เป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองสุพรรณ สมัย
อุทองและอยุธยา ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มืองค์พระปรางค์สูงตระหง่าน ส่วนใครเป็นผู้สร้างวัดนั้น
นักประวัติศาสตร์ไม่กล้ายืนยัน เพียงแต่สันนิษฐานว่า น่าจะสร้างใน สมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒ (เจ้าสาม
พระยา) หรือสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

พระขุ่มกอ

จากพระราชนิพนธ์ประพาสต้นกำแพงเพชรของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงบันทึกไว้ว่า
นายชิต มหาเด็กลานพระยาประธานนครไทรยงวางเมืองอุทัยธานีเดิมได้รับราชการในกระทรวงมหาดไทย
เป็นตำแหน่งนายอำเภอ อยู่ในมณฑลนครชัยศรี ป่วยลาออกมารักษาตัว อยู่บ้านภรรยาที่เมืองกำแพงเพชร ไปได้
ตำนานพระพิมพ์มาให้ ว่ามีกษัตริย์องค์หนึ่งทรงพระนามว่า พระยาศรีธรรมมาโคตรราช จะบำรุงพระพุทธศาสนาจึง
ไปเชิญพระธาตุมาแต่ลังกา สร้างเจดีย์ บรรจุไว้แก่น้ำปิงและน้ำยมเป็นจำนวนพระเจดีย์ 84,000 องค์ พระฤาษี
จึงได้สร้างพระพิมพ์ขึ้นถวายพระยาศรีธรรมมาโคตรราชเป็นอุปการะ จึงได้บรรจุพระธาตุและพระพิมพ์ไว้ ในพระ
เจดีย์แต่นั้นมา เหตุที่จะพบพระพิมพ์กำแพงเพชรขึ้นนี้ว่า เมื่อปีระกาเอกศก จุลศักราช 1211 สมเด็จพระพุฒาจารย์
โต วัดระฆัง ขึ้นมาเยี่ยมญาติที่เมืองกำแพงเพชร ได้อ่านศิลาจารึกไทยโบราณเมื่ออยู่ที่วัดเสด็จได้ความว่า มีพระ
เจดีย์โบราณบรรจุพระบรมธาตุอยู่ริมน้ำปิง ฝั่งตะวันตกตรงข้ามเมือง จึงได้ค้นคว้ากันขึ้น พบพระเจดีย์สามองค์นี้
ชำรุดทั้งสามองค์ เมื่อพญาตะก่าขอสร้างรวมเป็นองค์เดียว รื้อพระเจดีย์ลงจึงได้พบพระพิมพ์กับได้ลานเงินจารึก
อักษรขอม เป็นตำนานสร้างพระพิมพ์ และวิธีบูชา นายชิตได้คัดตำนานและวิธีบูชามาให้ด้วย ของถวายในเมือง

กำแพงเพชรนี้มีพระพิมพ์เป็นพื้น ใต้คัตตำนานติด ทำยหนังสือเล่มนี้ไว้ด้วย

แหล่งที่มาของข้อมูล

<http://sunti-apairach.com/06N/06NT.htm>

คำสำคัญ : พระพิมพ์มก

ที่มา : วัดพระบรมธาตุ

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : นางสาวอัจฉราภรณ์ สียา

วันที่ : 2017-02-21

https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=pages&page_id=115&code_db=DB0008&code_type=A003